

Praworządność: Komisja Europejska podejmuje kolejny krok w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w celu ochrony niezależności Sądu Najwyższego w Polsce

Bruksela, 14 sierpnia 2018 r.

Komisja Europejska podjęła dziś decyzję o przesłaniu Polsce uzasadnionej opinii w odniesieniu do ustawy o Sądzie Najwyższym.

Nowa polska ustawa o Sądzie Najwyższym przewiduje obniżenie wieku emerytalnego sędziów Sądu Najwyższego z 70 do 65 lat. Oznacza to, że 27 spośród 72 czynnych obecnie sędziów Sądu Najwyższego może zostać zmuszonych do przejścia w stan spoczynku. Dotyczy to również osoby sprawującej urząd Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, powołanej zgodnie z Konstytucją RP na sześcioletnią kadencję. W tym wypadku jej kadencja zostałaby przedwcześnie zakończona.

Zgodnie z ustawą sędziowie sprawujący obecnie funkcję mogą zwrócić się do Prezydenta RP o przedłużenie ich mandatu. Prezydent może uczynić to dwukrotnie, każdorazowo na okres trzech lat. Brak jest kryteriów, którymi ma się kierować Prezydent, podejmując decyzję o przedłużeniu czynnej służby; nie przewidziano też kontroli sądowej ewentualnej decyzji odmownej. Komisja uważa – wbrew stanowisku władz Polski – że wprowadzenie konsultacji z Krajową Radą Sądownictwa (KRS) nie stanowi skutecznego zabezpieczenia. Opinia KRS nie jest wiążąca i opiera się na niejasnych kryteriach. Ponadto w wyniku reformy z dnia 8 grudnia 2017 r. KRS składa się obecnie z sędziów-członków mianowanych przez Sejm RP z pogwałceniem europejskich standardów niezależności sądów.

Komisja przeprowadziła dogłębną analizę odpowiedzi udzielonej przez władze polskie na [wezwanie do usunięcia uchybienia przesłane przez Komisję 2 lipca 2018 r.](#) w odniesieniu do ustawy o Sądzie Najwyższym. **Odpowiedź władz Polski nie rozwiała wątpliwości prawnych Komisji.**

Komisja pozostaje na stanowisku, że **polaska ustawa o Sądzie Najwyższym jest niezgodna z prawem UE, ponieważ narusza zasadę niezależności sądownictwa, w tym zasadę nieusuwalności sędziów.** Tym samym Polska zdaniem Komisji nie wypełnia swoich zobowiązań wynikających z art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Dlatego też Komisja przystąpiła do kolejnego etapu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. **Władze polskie mają teraz miesiąc na zastosowanie się do przesłanej uzasadnionej opinii poprzez wprowadzenie odpowiednich środków.** W przeciwnym wypadku Komisja może skierować sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Kontekst

Praworządność jest jedną ze wspólnych wartości, na których opiera się Unia Europejska. Jest ona zapisana w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z Traktatami Komisja Europejska odpowiada wraz z Parlamentem Europejskim i Radą za gwarantowanie przestrzegania praworządności jako podstawowej wartości Unii i zapewnienie poszanowania prawa, wartości i zasad UE.

Wydarzenia w Polsce skłoniły Komisję Europejską do podjęcia w styczniu 2016 r. dialogu z polskim rządem zgodnie z ramami na rzecz umocnienia praworządności. Proces ten opiera się na stałym dialogu Komisji z danym państwem członkowskim. O jego wynikach Komisja na bieżąco informuje Parlament Europejski i Radę.

W dniu 29 lipca 2017 r. Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczące ustawy o ustroju sądów powszechnych, również ze względu na jej przepisy emerytalne oraz ich wpływ na niezależność sądownictwa. W dniu 20 grudnia 2017 r. Komisja skierowała tę sprawę do Trybunału Sprawiedliwości. Sprawa toczy się obecnie przez Trybunałem.

W dniu 20 grudnia 2017 r., z uwagi na brak postępów w realizacji ram na rzecz praworządności, Komisja po raz pierwszy uruchomiła procedurę z art. 7 ust. 1 i przedłożyła uzasadniony wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie określenia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia praworządności przez Polskę. Art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej przewiduje, że Rada, stanowiąc większością czterech piątych swych członków, może stwierdzić istnienie wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez państwo członkowskie wspólnych wartości, o których mowa w art. 2 Traktatu.

Podczas posiedzenia Rady ds. Ogólnych poświęconego kwestii praworządności w Polsce w dniu 26 czerwca 2018 r., odbywającego się w ramach procedury przewidzianej w art. 7 ust. 1 Traktatu, władze polskie nie poinformowały o żadnych przewidywanych działaniach w odniesieniu do nierozstrzygniętych obaw Komisji. Biorąc pod uwagę ten fakt oraz brak postępów w tej kwestii w ramach dialogu na temat praworządności z Polską, w dniu 27 czerwca 2018 r. kolegium komisarzy podjęło decyzję o upoważnieniu pierwszego wiceprzewodniczącego Fransa **Timmermansa** do tego, aby w porozumieniu z przewodniczącym Jeanem-Claude'em **Junckerem** rozpoczął postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. W dniu 2 lipca 2018 r. Komisja podjęła decyzję o wystosowaniu wezwania do usunięcia uchybienia, w którym jasno określiła swoje zastrzeżenia prawne. Władze polskie odpowiedziały na to wezwanie w dniu 2 sierpnia 2018 r.

Naruszenie to nie oznacza zaprzestania dialogu z Polską na temat praworządności. Dialog ten jest dla Komisji nadal preferowanym sposobem rozwiązania systemowego zagrożenia dla praworządności w Polsce.

Więcej informacji

Ogólne informacje na temat procedury dotyczącej uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego – zob. [MEMO/12/12](#).

[Komunikat prasowy dotyczący wezwania do usunięcia uchybienia w sprawie ustawy o Sądzie Najwyższym](#)

[Komunikat prasowy dotyczący uzasadnionego wniosku, czwartego zalecenia w sprawie praworządności oraz postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczącego ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych](#)

IP/18/4987

Kontakty z mediami:

[Enrico BRIVIO](#) (+32 2 295 61 72)

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)